

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ
aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac
Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, &
ecclesiasticorum doctorum scriptis ...**

Venetiis, 1579

Quæ sit forma baptismi, & qualiter in ea possit errare baptizans. c.4

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

De materia sacramenti baptismi

tio, quia fluxit de latere Christi. **Quarto**, quia Spiritus sanctus vivificans primo super aquas apparuit. Gen. 1. Spiritus domini ferebat super aquas. **Quinto**, quia Christus in aquis baptizatus apparuit. Unde in quolibet aqua naturali potest fieri baptismus, siue falsa sit, siue dulcis, maris, fluminis, lacus, cisternae, putei, calida vel frigida. **Sexto**, quia Thomas 3. par. q. 66. ar. 3. et in 4. sen. dis. 3. q. 1. ar. 3. propter multas rationes ibi adductas: Non autem in vino, oleo, aut alio liquore: quia tales, vel similes liquores de latere christi non exiuerunt. Nec est in aqua artificiali, ut rosacea, et alijs aquis labicatis: quia non sunt proprie aquae naturales: nec est in yvina, sudore, saliva, cholera, phlegmate, vel aqua ex sale resoluta. In lixivio vero, deficiente aqua pura: et in aqua lutosa, sed colata: et in aqua pluviali: et resoluta ex niue, glacie, rore, vel pruina, praefere baptismus: non autem cum niue, glacie, rore, vel pruina non resolutis in aqua: sicut eundem vbi supra. et sicut Petrus de Palu. in 4. sent. **Septimo** potest in tempore necessitatis fieri in brodio depurato, et non multum spisso, deficiente aqua naturali. Et sicut potest fieri in aqua sulphurea, siue balneis. Non autem in aqua, quam alchimistae faciunt ad mutandum metallum. **Tempore** vero hyemis, sicut Albertus Magnus debet calefieri aqua non benedicta, et miseri aquae baptismali: ne aqua frigida noceat infanti. Haec omnia ex sancto

Ex 4. sen ten.

Thoma et ceteris Theologis excerpta sunt. Aqua baptismi debet esse benedicta, et sacro chrismate nouo permixta: nisi in necessitate. Et contrarium faciens extra casum necessitatis mortaliter peccat, de consec. distin. 4. ca. si quis, et s. Thom. in 4. sen.

Quae sit forma baptismi, et quomodo ea possit errare baptismus.

Prima sacramenti baptismi est duplex: una secundum ritum orientalium, seu Graecorum: quae est ista, v. g. Baptizet te in nomine patris, et filii, et spiritus sancti. Et haec forma ab ecclesia sustinetur. **Ex** capitulo Florentino sub domino Eugenio Papa III. vbi in bulla Armenorum, quae incipit. Exultate Deo, sic habet. Forma baptismi haec est. Ego te baptizo, in nomine patris, et filii, et spiritus sancti. Amen. Non tamen negamus quod et per haec verba: Baptizet te talis seruus christi, in nomine patris, et filii, et spiritus sancti. Vel baptizet te talis seruus christi, in nomine patris, et filii, et spiritus sancti, verum proficiat baptismus. Quia cum principalis causa, ex qua baptismus virtutem habet, sit sancta Trinitas: in qualibet autem sit minister, qui tradit exterius factus: si exprimitur

De forma sacramenti baptismi

primatur actus, qui p ipsuz exercet ministras, cum sancte Tri-
nitatis inuocatione pficit sacm. **Hec ibi.** **¶** **Alia forma est**
Latinoru, seu Occidentaliu, q est sancte Romanę ecclie, q fm s
Th. 3. par. q. 66. ar. 4. cōpletior est & cōformior verbis Chaiti.
Docete oēs gentes baptizantes &c. Matth. 28. q est ista. Ego
te baptizo in noie p̄is, & filij, & sp̄s sci, amen. de p̄se. di. 1. c. pu-
ma igitur. & c. si quis presbyter. &c. multi. & c. proprie. & c. in sp̄s
modo. & c. si vera. de Bapt. & eius esse. c. debitū. In qua quidem
forma aliqua sunt de substantia sacri, aliqua non. De substantia
sunt. Te baptizo in noie p̄is, & filij, & sp̄s sci. Prolatio vero p
sonę baptizantis, Ego, non est de substantia: qz etsi non dice-
ret, esset baptismus verus. Sed in ecclia Latinoru tacēs verbū,
Ego peccaret mortaliter: qz faceret p̄tra p̄ceptum ecclie. de p̄-
di. 4. c. Iketerunt. Amen ē, vbi cōsuevit dici, nullo mō debet p̄-
termitti. Si tñ p̄termittat, est baptismus: tñ omittēs peccat.
Et ista forma quocūq; idiomate p̄ferri p̄t. **¶ Nec licet ali-**
quid mutari, vel p̄termitti in ista forma baptismi. Qd si mu-
taretur aliquo volente nouum ritum baptizandi inducere, nō
esset baptismus. Sed si antepōnatur, vel postpōnatur aliqd de
forma, non variās sensum: vt si diceretur, Baptizo te ego in
noie patris, & filij, &c. est verus baptismus fm s. Tho. in 4. sen. 7
in 3. par. **¶ Si autē dicatur, Baptizo te in noie genitoris & ge-**
miti & ab ytroq; p̄cedētis, nihil sit. **¶ Si plures insimul ex ne-**
cessitate sint baptizandi, p̄t dici, Ego baptizo vos in noie pa-
tris, &c. est verus baptismus: non tñ debet fieri nisi in necessi-
tate. Th. 3. par. q. 66. ar. 5. ad 3. Si autē post debitam formam ba-
p̄tismi ex mera deuotione addatur, Et beate Marię virginis,
vel alicuius sancti, est baptismus, fm eundē in 4. sen. **¶ Si ver-**
ba p̄ferantur corrupte ex defectu idiomatis vel lingue, vt pu-
ta, in noie patria, & filia, &c. si nō malitiose tali modo p̄feran-
tur, est baptismus. de p̄se. dist. 4. Iketerunt. **¶ Si vera magna**
sit interpositio verborū inter verba forme, vt si diceret, Ego te
baptizo in noie p̄is, & multa interponeret verba, vel alia face-
ret, & postea subiungeret, & filij &c. non esset baptismus. Si vero
pauca distātia sit, vt si diceret astātibus, Tacete, vel excrearet,
aut spueret, est verus baptismus. arg. de p̄sec. di. 1. si non scifica-
tur. **¶ Si autē pbabiliter dubitat de aliquo, an sit baptizatus,**

ni uos
fuit m
in qz
qz
an h
mō

De ministro sacramenti baptismi

Secus in
sacramē
to poeni
tentie,
quod nō
licet.

baptizat hoc mō: Si es baptizatus non te iterū baptizo: sed si
non es baptizatus, ego te baptizo. In noīe patris, et filij, et spi-
ritus sancti Amen. san. Tho. 3. parte. q. 66. ar. 6. ad quartum.

Quis sit idoneus minister huius sacramenti baptismi. Cap. 1.

Quoniam minister huius sacri est solus Sacerdos; qm̄ in tali actu de-
bet habere stolam, seu orarium ad collum. 2. 3. dist. 60. de
clenastica. In necessitate autem quibet pōt baptizare clericus
vel laicus: vir, siue mulier: pater, et mater: iudeus, paganus, ex-
cōicatus, hereticus, et schismaticus: dūmodo itēdat facere qd̄
intendit eccl̄a. dist. 3. 2. ca. Preter. S. Clerū. 2. 4. q. 1. cap. Subdia-
conus: ca. Si quē. de Sū. tri. ca. Firmiter. De baptismo et eius ef-
fec. ca. De quib. 3. 2. q. 4. ca. Iste. de cōsec. dist. 4. ca. constat. et cap.
Romanus. 1. q. 1. c. Dictum est a Dño. De cōsec. dist. 4. A quodā
iudeo. Tho. 2. Petrus de Palude in 4. sent. Nec debet reitera-
ri, dūmodo baptizās seruet formā supra dictā. Extra casum ne-
cessitatis nulli licet baptizare, nisi sacerdoti parochiano: alias
efficeret irregularis. De cle. non ord. m. ca. 1. Immo sacerdos
nō debet aliquē baptizare, si nō sit eius parochianus. 1. 6. q. ca.
Interdicimus. Tho. 3. parte. q. 67. arti. 4. ad scdm̄. Diaconus
tñ pōt solēniter baptizare in extrema necessitate in absentia
presbyteri: vel si a presbitero eis iussim fuerit, pp̄ multitudi-
nē baptizandorū: sū solus sacerdos nō pōt supplere. Nec lai-
cus p̄sente clerico: nec clericus p̄sente sacerdote: nec mulier
p̄sente viro: nec infidelis p̄sente fidei, possūt baptizare: fm̄. s.
Tho. d. Melius autē est baptizari a laico, q̄ a sacerdote excōica-
to, heretico, vel suspensō. Demō nō pōt baptizare: sed Ange-
lus, et aia separata possūt Deo p̄mittēte, fm̄. s. Tho. in 4. sentē.

Nota.

Nec refert vtrū bonus, vel malus sacerdos baptizet quan-
tum ad virtutē baptismi, verūtamen melius est baptizari a bo-
no, q̄ a malo: non tñ est melior baptismus a bono, q̄ a malo
de cōsec. dist. 4. c. Inter bonos. et ca. Sequentibus. s. Tho. 3. parte.
q. 6. ar. 1. ad scdm̄. **P**resbyter in petō mortali existēs si so-
lēniter baptizat, peccat mortalr: si autē ex necessitate, nō pec-
cat. **S**i mōstrū baptizandū est tutius est baptizare singula-
tim: qm̄ apparēt duo capita, vel duo corpora et ca. casū neces-
sitis amoto: et in scdo dicere: Si nō es baptizat? ego te bap-
tizo In noīe p̄is et c. Nullus seipsū pōt baptizare. de cōsec. dist. 4.
ca.